

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

21/3386-7

19. januar 2022

Avgjørelse av klage på vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i region 6 i 2022

Klima- og miljødepartementet viser til klager fra Rovviltets Røst 13. november 2021, fra Naturvernforbundet i Møre og Romsdal 15. november 2021 og fra Fosen Naturvernforening 19. november 2021 over Rovviltnemnda i region 6 sitt vedtak 27. oktober 2021 om kvote for kvotejakt på gaupe i region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag) i 2022.

Klima- og miljødepartementet viser til at gaupebestanden er over det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger. Antallet ynglinger i region 6 har de siste årene ligger over bestandsmålet på 12 årlige ynglinger. Departementet legger vekt på at den kvoten rovviltnemnda har vedtatt for jakt på gaupe i region 6 i 2022 mest sannsynlig vil medføre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Departementet opprettholder derfor rovviltnemndas vedtak. Klagene er dermed ikke tatt til følge.

Saksgang

Rovviltnemnda i region 6 vedtok 27. oktober 2021 kvote for kvotejakt på gaupe i 2022.

Vedtaket ble påklaget av Rovviltets Røst 13. november 2021, Naturvernforbundet i Møre og Romsdal 15. november 2021 og Fosen Naturvernforening 19. november 2021.

Rovviltnemnda i region 6 behandlet klagene 10. desember 2021 og opprettholdt sitt tidligere vedtak. Miljødirektoratet ga sin faglige tilråding 22. desember 2021.

Klagernes anførsler

Rovviltets Røst mener den totale kvoten bør reduseres til 22 individer og at hunddyrkvoten bør settes til maksimum 10 individer. Det bør ikke åpnes for kvotefri jakt i noen del av regionen, men heller sette en begrenset fellingskvote basert på skadehistorikken i de aktuelle områdene.

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal mener nemnda sin økning av kvote mangler vurderinger etter naturmangfoldloven, og at dette gjør at deler av vedtaket er ugyldig. De mener feil antall familiegrupper er benyttet i prognosemodellen, at hunndyrkvoten bør være maksimalt 11 dyr og at det er mer fornuftig med en lav startkvote og en tilsvarende høyere reservekvote. Dette fordi en oftest har mer informasjon om bestanden i februar-mars enn i oktober når kvoten vedtas.

Fosen Naturvernforening viser til at gaupa er en rødlistet art og har en viktig funksjon i økosystemet. Registrert tap av beitedyr til gaupe har en nedadgående trend i region 6. De mener dagens situasjon i region 6 ikke tilsier at det skal åpnes for kvotejakt, samt at både totalkvotene og særlig hunndyrkvotene har vært satt for høyt de siste årene. De anbefaler at totalkvoten reduseres til 20 gauper, og hunndyrkvoten settes til 7. Samt at alle felte hunndyr skal telles med i hunndyrkvoten. De mener også at reservekvoten må fjernes, og nytt vedtak må eventuelt kunne påklages. En eventuell sammenslåing av områder må baseres på oppdatert bestandsvurdering. De mener feil antall familiegrupper er benyttet i prognosemodellen og følgelig at saksframleggets forslag til kvote er feil.

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemnda fattet 27. oktober 2021 følgende vedtak:

"Med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 16 (jf. § 77), jf. rovviltforskriftens § 11, jf. §§ 3, 4 og 7, fatter Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge følgende vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i medhold av viltlovens § 9 for perioden 1. februar 2022 til 31. mars 2022 i rovviltsregion 6 Midt- Norge:

Kvotejaktsområdene følger de definerte yngleområdene i forvaltningsplanen godkjent av rovviltnemnda den 22. mars 2018.

- Det åpnes for kvotefri jakt i hele Møre og Romsdal utenfor forvaltningsområdet, samt i kommunene Oppdal og Røros i Trøndelag.*
- I de øvrige delene av region 6 åpnes det for kvotejakt. Totalkvoten for områdene som omfattes av kvotejakt settes til 33 gauper, hvorav maksimalt 15 voksne hunndyr.
o Startkvote på 30 gauper, hvorav 13 voksne hunngauper
o Reservekvote på 3 gauper, hvorav 2 kan være voksne hunngauper*

Startkvoten fordeles til avgrensede kvotejaktsområder som følger:

Forvaltningsområdet i Møre og Romsdal: 5 gauper (hvorav maks 3 voksne hunndyr)

Delområde A: Tingvoll og den delen av Sunndal som er nord for Driva: 2

Delområde B: Øvrige deler av forvaltningsområdet i Møre og Romsdal: 3

Delområdene slås sammen 1. mars 2022.

Forvaltningsområde i Trøndelag: 10 gauper (hvorav maks 5 voksne hunndyr)

Delområde A: Skaun, Melhus, Heim, Orkland, Rindal, fastlandsdelen av Hitra: 5

Delområde B: De deler av forvaltningsområdet som er fra Steinkjer og nordover: 2

Delområde C: Øvrige deler av forvaltningsområdet sør for Steinkjer: 3

Delområdene slås sammen 1. mars 2022.

Områdene utenfor forvaltningsområdet for gaupe i Trøndelag, med unntak av områdene omfattet av kvotefri jakt: 15 gauper

Delområde D: Indre Namdal: 9

Delområde E: Fosen: 4

Delområde F: Øvrige deler av Trøndelag utenfor forvaltningsområdet: 2

Delområdene slås sammen 1. mars 2022.

Reservekvote

Av totalkvoten settes det av 3 gauper, hvorav 2 voksne hunndyr som reservekvote. Det skal ikke tildeles dyr av reservekvoten dersom oppdaterte bestandsvurderinger ikke tilsier det, og det skal legges særlig vekt på påviste gaupeskader på rein og påviste familiegrupper av gaupe ved eventuell tildeling. Reservekvoten kan tildeles til områder som har fylt startkvoten. Rovviltnemnda vil ta stilling til bruk av reservekvoten i begynnelsen av mars 2022."

I sin vurdering av klagen sier rovviltnemnda blant annet:

"Det er Stortinget som har fastsatt det nasjonale bestandsmålet for gaupe på 65 familiegrupper. I henhold til rovviltforskriftens § 4 Forvaltningsregioner og nasjonale bestandsmål for regionene, bokstav f har region 6 Midt-Norge et regionale bestandsmål på 12 familiegrupper. Rovviltforliket av 2011 punkt 2.1.7 sier at, sitat: Rovviltforvaltningen skal skje på en slik måte at antall ynglinger holdes så nær bestandsmålet som mulig, og forvaltningen iverksetter de tiltak som er nødvendig i tråd med teksten nedenunder, sitat slutt. For region 6 Midt-Norge betyr dette at rovviltnemnda i region 6 skal forvalte gaupebestanden på en slik måte at antall ynglinger (familiegrupper) holdes så nært det regionale bestandsmålet på 12 ynglinger som mulig.

I saksfremlegget går sekretariatet igjennom det faglige grunnlaget for vedtaket, herunder vurderinger opp mot lovverket, deriblant prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens (nml.) §§ 8 -12, jf. nml. § 7. Sekretariatet vil spesielt påpeke at vurderingene etter naturmangfoldloven § 5, er knyttet opp mot det regionale bestandsmålet for region 6 Midt-Norge, som er på 12 familiegrupper. Region 6 har hvert år siden 2004, med unntak av 2013, ligget over det regionale bestandsmålet på 12 familiegrupper. Sekretariatet anser derfor hensynet til naturmangfoldlovens § 5, om at det er et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder, som ivaretatt. Dette er bekreftet av Klima- og miljødepartementet (KLD) i tidligere års klagebehandlinger. Det er riktig at antallet skader på beitedyr har en nedadgående trend de siste årene, sekretariatet legger likevel til grunn at antallet registrerte skader et av et slikt omfang at kriteriene i rovviltforskriftens § 11 og naturmangfoldloven § 16, fjerde ledd er oppfylt.

Prognosemodellen:

Det er riktig som to av klagerne påpeker at det er benyttet 18 familiegrupper ved utregning i prognosemodellen, og ikke prognosen for antall familiegrupper før jakt i 2022 på 16, 3 familiegrupper. Sekretariatet har valgt å bruke antall familiegrupper før jakt 2021 (NINA-rapport 2011) som grunnlag for utrekningen av kvoten. Differansen dette utgjør i praksis er to gauper for den totale kvoten og et hunndyr.

I sekretariatets saksfremlegg til møte den 27. oktober d.å. er det en uttrykt målsetting fra sekretariatets side at bestanden av gaupe i region 6 skal reduseres ned til det regionale bestandsmålet på 12 familiegrupper. Selv om sekretariatet benyttet antall familiegrupper før jakt i 2021 som grunnlag for beregning av kvoten og ikke 16,3 familiegrupper endrer ikke dette sekretariatets konklusjon om at kvoten må settes høyt for å redusere bestanden ned mot regionens målsetting på 12 familiegrupper. Hvis målsettingen hadde vært å holde bestanden stabil ville forskjellen mellom å benytte antall familiegrupper før jakt i 2021 og prognosen for antall familiegrupper før jakt i 2022 vært avgjørende for fastsettelse av kvoten.

Målsettingen er å redusere bestanden, og kvoten må da settes høyere enn utrekningene i tråd med NINA-rapport 774-2011 sier med tanke på å holde bestanden stabil. Det er

imidlertid flere parameter som benyttes når målsettingen er å redusere bestanden. Hvor mye høyere kvoten må settes vil blant annet bli vurdert opp mot erfaringene med tidligere kvoters påvirkning på bestanden, som viser at tidligere kvoter ikke har bidratt til å redusere bestanden, selv om dette har vært målsettingen.

Sekretariatet vurderer at saken har vært godt nok opplyst til at rovviltnemnda kunne fatte vedtak, jf. forvaltningslovens § 17. All den tid målsettingen er å redusere gaupebestanden i region 6 vil ikke forskjellen mellom å bruke 18, kontra 16,3 familiegrupper, være avgjørende for kvotens størrelse. Erfaringer med tidligere kvoters påvirkning på gaupebestanden i regionen tillegges også vesentlig betydning når kvotens størrelse vurderes, noe som skulle vært tydeliggjort bedre i saksframlegget.

Klager legger til grunn at kvotene bør settes slik at en ikke risikerer å komme under det regionale bestandsmålet på 12 familiegrupper. Dette betyr at klagerne mener at nemnda bør beregne kvoten for kvotejakt på gaupe i 2022 ut fra en målsetting om å holde bestanden stabil. I saksframlegget ble det foreslått en høy kvote, som sekretariatet mener er nødvendig for at skal komme nærmere det vedtatte bestandsmålet. På tross av relativt romslige kvoter de siste årene har bestanden vært stabil på 15,3 familiegrupper i perioden 2018-2020, og økte til 18 familiegrupper før jakt i 2021. Selv om nemnda foretok en mindre justering av total kvote, er nemndas vedtak i tråd med sekretariatets innstilling.

Om hunndyrkvote, reservekvote, sammenslåing av delområder og kvotefrijakt i delområder:

Hensikten med reservekvoten har vært å ha noe fleksibilitet i vedtaket slik at en kan tildele noen flere dyr dersom en ser at bestanden er større enn det som en har tatt høyde for i det opprinnelige vedtaket om kvote. KLD har bedt nemndene om å være tilbakeholdne med å fatte nye kvotevedtak. Slik at ønsket om at eventuell ekstra tildeling/ bruk av reservekvote skal gjøres som et nytt enkeltvedtak vil være en praksis som sekretariatet har lagt til grunn at det skal være høy terskel for å iverksette.

Når det gjelder klagers ønske om at hunndyrkvoten skal være gjeldende for hunndyr i alle aldre er det sekretariatets vurdering at bruk av kvote for voksne hunndyr er mer presist enn å sette kvote for alle hunndyr. Avgangen av årsdyr (hunn) vil relativt sett ha mindre påvirkning på bestanden enn det avgangen av etablerte voksne hunndyr har. At kvoten settes for voksne hunndyr er også godt etablert praksis.

Klager ber om at det ikke blir sammenslåing av delområder etter 1. mars da det vil slå uheldig ut i forhold til bevaring av genetisk mangfold og levedyktighet. Sekretariatet vurderer at sammenslåing av delområder som er vedtatt er hensiktsmessige, da det er områder med lik forvaltningsstatus som er slått sammen. Det påpekes at det ikke anses som nødvendig å åpne for kvotefrijakt. Sekretariatet mener det i henhold til kriteriene i § 11 i rovviltforskriften er rom for kvotefrijakt i de delområdene som nemnda har vedtatt.

Forslaget om lav startkvote og en tilsvarende høyere reservekvote:

Registreringsperioden for gaupe går frem til 1. mars, og Rovdata har da ikke har tall før kvotejakta er slutt eller nærmer seg slutten. Det ville vært mer naturlig med en lav startkvote og en høyere reservekvote hvis det hadde vært stor usikkerhet om regionen hadde vært på/eller over det regionale bestandsmålet eller ikke.

Om kvote på Fosen

Delområdet Fosen befinner seg utenfor forvaltningsområdet for gaupe. I slike områder vil det være et mål å holde bestanden av gaupe lav. Startkvoten for Fosen er satt til fire dyr, den felles hunndyrkvoten for regionene gjelder for området, områdene med kvotejakt utenfor forvaltningsområdet for gaupe i Trøndelag, slås sammen 1. mars. Dette kan medføre at antall gauper som felles i kvoteområde Fosen under jakta 2022, både kan bli

færre og flere enn fire gauper. Hensikten er å redusere antallet gauper i områdene utenfor forvaltningsområdet.

Ny informasjon etter vedtak

Påviste skader:

Siden vedtak om kvote for kvotejakt ble fattet av rovviltnemnda den 27. oktober 2021 er det påvist tre skader på sau forvoldt av gaupe i region 6. Hvorav en i Selbu, en i Molde og en i Oppdal. Ingen rein er påvist drept av gaupe i perioden.

Avgang gaupe:

Det er ikke registrert avgang av gaupe innenfor region 6 etter vedtak ble fattet."

Miljødirektoratets faglige tilråding

Miljødirektoratet sier i sin faglige tilråding blant annet:

"Miljødirektoratets faglige tilråding

Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Miljødirektoratet har i sin faglige tilråding lagt vekt på NINA rapport 2011 med rapporterte tall for bestandsstatus i 2021, og regionale og nasjonale prognoser for utviklingen i gaupebestanden. Når det gjelder den norske bestanden av gaupe er denne del av større sammenhengende fennoskandisk bestander og med forgreininger også videre inn i Russland. Vurderinger av bestandens overlevelse må derfor ses i sammenheng med dette. Kunnskapen om den skandinaviske bestanden av gaupe er god, for de finske og særlig de russiske delene av bestandene har vi ikke samme kunnskapsnivå.

Om overvåking av gaupe og bestandssituasjonen i Norge og Sverige

Miljødirektoratet og Naturvårdsverket har utarbeidet felles skandinaviske retningslinjer for bestandsovervåking av gaupe, som ble gjort gjeldende fra og med vinteren 2013/2014. Årlig gjøres en beregning av antall familiegrupper ut fra alle dokumenterte og antatt sikre observasjoner av familiegrupper (spor, synsobservasjoner, fotografier og døde unger). Overvåkingen av gaupe er basert på en betydelig lokal medvirkning. Registreringene blir i all hovedsak gjort av lokalt personell på snøføre og rapportert inn til feltpersonell fra Statens naturoppsyn (SNO) i Norge og Länsstyrelsen i Sverige.

Bestanden i Skandinavia

Overvåkingen av gaupe er i Norge og Sverige basert på felles metodikk og overvåkingsresultatet rapportert fra Rovdata i 2021 viser en bestand på 280 familiegrupper registrert i Norge og Sverige. Dette tilsvarer en bestand på ca. 1639 gauper, hvorav ca. 395 gauper i Norge og 1244 i Sverige. Miljødirektoratet vurderer at migrasjon av gaupe fungerer tilfredsstillende og ikke har negativ effekt på bestandenes overlevelse.

Om overvåking av gaupe og bestandssituasjonen i Norge

Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

I NINA rapport 2011 går det fram at det er registrert henholdsvis 55, 66,5 og 67 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2019, 2020 og 2021. Antall familiegrupper har økt i regionene 3, 4, 5 og 6 sammenlignet med 2020, mens antallet har gått ned i regionene 2, 7, og 8 (Tabell 1).

Regionene 2, 3, 6 og 7 ligger på eller over regionale bestandsmålet før jakt i 2021, og regionene 4 og 5 ligger under de regionale bestandsmålene. Når man beregner

gjennomsnittlig antall familiegrupper siste tre år ligger regionene 2, 3 og 6 over det regionale bestandsmålet (Tabell 1)."

"Antall registrerte familiegrupper i 2021 tilsvarer en bestand på omkring 395 dyr (95 % CI = 327–463) i Norge. Dette er bestandsstørrelsen før kvotejakta i 2021 og før reproduksjonssesongen. Bestandsestimatet før jakt i 2020 var på 393 dyr. Direktoratet konstaterer at gaupebestanden for andre gang er over det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Om overvåking av gaupe og bestandssituasjonen i region 6

Bestandsovervåkinga av gaupe i region 6 – Møre og Romsdal og Trøndelag viser en stabil bestand liggende mellom 14,4 til 18,5 familiegrupper de seks siste årene. Med ett unntak, i 2013, har bestanden vært over bestandsmålet på 12 årlige ynglinger. Registreringene før 2014 er ikke direkte sammenlignbare med registreringene etter fordi det er benyttet ulike metodikk. I 2019 og 2020 ble det registrert henholdsvis 15,5 og 15 familiegrupper, og i 2020 ble det registrert 18 familiegrupper (Figur 1). Tre års gjennomsnitt av antall familiegrupper (16,2) viser at regionen er over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet på 12 familiegrupper (Tabell 1).

Om gaupas forventede utvikling i Norge og region 6:

Norsk institutt for naturforskning (NINA) introduserte i 2011 en prognosemodell for beregning av bestanden av gaupe i Norge (NINA rapport 774). Modellen kan benyttes til å forutsi bestandsstørrelse av gaupe fremover i tid, samt å beregne hvilken effekt ulike jaktuttak vil ha på bestanden før jakt den påfølgende vinteren. Dette som en hjelp til å redusere utfordringene med å stabilisere utviklingen av gaupebestanden, siden en tidligere har vært nødt til å ta utgangspunkt i fjorårets familiegruppetellinger når årets kvoter skal fastsettes.

Modellen baserer seg på tidsserien med tellinger av familiegrupper og uttak av gauper bakover i tid for å beregne en prognose fremover i tid.

Prognosemodellen kan anvendes til å gi estimatet på hvilket uttak, i forhold til antall familiegrupper i bestanden, som vil føre til stabil bestandsutvikling (verken vekst eller nedgang) fra ett år til det neste. For voksne hunndyr estimerer modellen at et uttak bør ligge rundt 0,43 % pr. familiegruppe, og for antall gauper bør uttak ligge på 1,27 per familiegruppe.

Det er viktig å understreke at usikkerheten i estimatene til modellen blir større for de regionspesifikke prognosene. Her er antall familiegrupper mindre, og i enkelte regioner snakker vi om svært små tall. Dette betyr at den usikkerheten som eksisterer rundt observasjoner av familiegrupper spiller en større rolle jo mindre tall man opererer med, og videre er små bestander mer påvirket av tilfeldige variasjoner i f.eks. fødsels- og dødsrater.

Rovviltnemdene 1, 2, 3 og 6 har til sammen vedtatt en kvote på 26 hunndyr, og Miljødirektoratet vedtok en kvote på to hunndyr for region 7 og to hunndyr for region 8. Til sammen utgjør dette en total kvote på 30 hunndyr i Norge.

Basert på antall familiegrupper påvist før jakt i 2021 og kjent uttak av voksne hunndyr i 2021, gir prognosemodellen et estimat på 67 familiegrupper på landsbasis, og før jakt i 2021.

Gitt en bestandsstørrelse i 2022 på 67 familiegrupper viser beregninger med prognosemodellen at et uttak i jakta i 2022 på mer enn 30 voksne hunngauper kan føre til

at bestanden havner under det nasjonale bestandsmålet i 2023 (Figur 2). Vi understreker at disse prognosene er heftet med usikkerhet, men vi anser det som mest sannsynlig at bestanden vil være i tråd med det nasjonale bestandsmålet med total kvote på 30 hunndyr."

"Prognosemodellen estimerer et antall på 16,3 familiegrupper av gaupe før jakt i 2022 i region 6. Ved en bestandsstørrelse på 16,3 familiegrupper beregner modellen at man kan ta ut 21 individer, hvorav 7 hunngauper, for å holde bestanden stabil på 16,3 hunngauper. Det vil derfor være rom for et høyere uttak av antall gauper og voksne hunndyr enn det som prognosemodellen tilsier, slik at bestanden kan reduseres ned mot bestandsmålet på 12 familiegrupper.

I saksfremleggingen fra sekretariatet er antall familiegrupper før jakt 2021 lagt som grunnlag for utrekningen av kvoten (18 familiegrupper) og ikke prognosen for antall familiegrupper før jakt i 2022 (16,3 familiegrupper). Direktoratet er av den mening at det er prognosen for antall familiegrupper som skal legges til grunn, slik som sekretariatet har gjort ved utregningen av kvoten for tidligere år. Vi viser til NINA rapport 774 for anvendelse av prognosemodellen. Likevel er vi av den mening at differansen (to gauper for den totale kvoten og et hunndyr) som oppstår ved bruk av antall familiegrupper før jakt 2021 som grunnlag, ikke er av stor betydning for kvotens størrelse. Målsetningen er å redusere bestanden ned på mot regionens målsetning om tolv gauper, og det er rom for å sette kvoten høyere enn prognosemodellen tilsier."

"Tatt utgangspunkt i prognosen for antall familiegrupper før jakt i 2022 og anbefalt høstingsrate for å holde en stabil bestand ved bestandsmålet for region 6, mener Miljødirektoratet at et uttak på 15 hunndyr gir en akseptabel risiko for oppnåelse av bestandsmålet i regionen 2022. Miljødirektoratet understreker at usikkerheten i prognosen er stor på regionnivå.

Konklusjon

Etter en helhetsvurdering av vedtak om kvote for jakt på gaupe i region 6 i 2022, anser Miljødirektoratet det som mest sannsynlig at en effektivering av vedtatte kvotestørrelse vil medføre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Vi vurderer videre at kvoten vil ikke ha en negativ effekt på gaupebestandens overlevelse."

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken behandles etter viltloven § 9, naturmangfoldloven §§ 16 og 77, og rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11. Departementet legger, i henhold til naturmangfoldloven § 7, i sin vurdering prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og § 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 trekkes inn i skjønnsvurderingen. Det samme gjelder naturmangfoldloven § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 er ikke relevant i denne saken, fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Det er et vilkår for jakt på gaupe at best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at gaupe produserer et høstingsverdig overskudd, jf. naturmangfoldloven § 16 tredje ledd. Videre følger det av naturmangfoldloven § 16 fjerde ledd at ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting, skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfoldet for øvrig. Det skal også

legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

For gaupe har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvoter for jakt når bestanden, basert på et treårs gjennomsnitt av bestandsstatus, ligger over bestandsmålet, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 11. Rovviltnemnda skal i forbindelse med kvotefastsettelsen bl.a. gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling, og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jf. kommentarene til rovviltforskriften § 7 annet ledd.

Ved behandlingen av St. meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur*, fastsatte Stortinget nasjonalt bestandsmål for gaupe på 65 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom ny stortingsbehandling våren 2011 ble bestandsmålet for gaupe videreført, jf. rovviltforliket (Representantforslag 163 S (2010-2011)) punkt 2.1.7. Videre går det fram av rovviltforliket at forvaltningen skal skje på en slik måte at bestanden over tid ligger så nær bestandsmålet som mulig. Det nasjonale bestandsmålet er fordelt på syv av de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. For region 6 er bestandsmålet 12 årlige ynglinger av gaupe, jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav f. Rovviltnemnda i region 6 har i forvaltningsplanen fordelt det nasjonalt fastsatte bestandsmålet i delmål for hvert fylke. Ved vurdering av måloppnåelse ser departementet på det totale antall registrerte familiegrupper i regionen som helhet, men vurderer også kvotefastsettelsen opp mot de regionalt fastsatte delmålene.

Gaupe er klassifisert som sterkt truet på Norsk rødliste for arter 2021. Når det gjelder bestandssituasjonen for gaupe, vises det til informasjon fra Rovdata (Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt). Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. I NINA rapport 2011 går det fram at det er registrert henholdsvis 55, 66,5 og 67 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2019, 2020 og 2021. Antall familiegrupper har økt i regionene 3, 4, 5 og 6 sammenlignet med 2020, mens antallet har gått ned i regionene 2, 7, og 8. Regionene 2, 3, 6 og 7 ligger på eller over regionale bestandsmålet før jakt i 2021, og regionene 4 og 5 ligger under de regionale bestandsmålene. Når man beregner gjennomsnittlig antall familiegrupper siste tre år ligger regionene 2, 3 og 6 over det regionale bestandsmålet. Antall registrerte familiegrupper i 2021 tilsvarer en bestand på omkring 395 dyr (95 % CI = 327–463) i Norge. Dette er bestandsstørrelsen før kvotejakta i 2021 og før reproduksjonssesongen. Bestandsestimatet før jakt i 2020 var på 393 dyr. Direktoratet konstaterer at gaupebestanden for andre gang er over det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Som det fremgår av Miljødirektoratets faglige tilråding har gaupebestanden i region 6 har ligget over bestandsmålet på 12 familiegrupper de senere årene. Tre års gjennomsnitt av antall ynglinger viser at regionen er over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet, og nemnda har myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap. Kravet i nml. § 8 er dermed oppfylt.

Departementet mener at det i denne saken foreligger tilstrekkelig kunnskap. Departementet har derfor tillagt føre-var-prinsippet i nml. § 9 liten vekt.

Naturmangfoldloven § 5 sier at målet er at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i naturmangfoldloven § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot. prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Når det gjelder gaupe er prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning konkretisert i rovviltforskriften § 3 og § 4 og i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 6.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som arten blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom, skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Departementet har tillagt prinsippet om samlet belastning stor vekt i denne saken, da vedtaket vil bidra til at vi når bestandsmålet for gaupe på landsbasis, jf. naturmangfoldloven § 10.

Departementet viser til at vedtaksmyndigheten skal vurdere eventuelle uttak blant annet ut fra hensynet til å komme så nær de regionale bestandsmålene som mulig. I kommentarene til § 7 i rovviltforskriften heter det at kravet til presisjon øker jo nærmere ned mot det nasjonale bestandsmålet den aktuelle rovviltart forvaltes. Kravet til presisjon i kvotefastsettelsen er lik uansett om man ligger under eller over bestandsmålet.

Det følger av naturmangfoldloven § 14 første ledd at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Naturmangfoldloven § 14 annet ledd slår fast at det ved vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder for den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtaket gjelder kvotejakt i områder der det foregår reindrift, og departementet anser at vedtaket berører samiske interesser direkte. Rovviltnemnda har redegjort for skade- og konfliktsituasjonen for beitenæringen i regionen. Departementet legger til grunn at rovviltnemndas vedtak blant annet er fattet på bakgrunn av potensialet for gaupeskader på beitedyr, og andre viktige samfunnsinteresser er tillagt stor vekt, jf. naturmangfoldloven § 14.

Miljødirektoratet anser det som mest sannsynlig at en effektuering av vedtatte kvotestørrelse på 33 dyr, hvorav maksimalt 15 hunndyr 1 år eller eldre vil medføre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Departementet er enig i dette.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet viser til at gaupebestanden er over det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger. Antallet ynglinger i region 6 har de siste årene ligger over bestandsmålet på 12 årlige ynglinger. Departementet legger vekt på at den kvoten rovviltnemnda har vedtatt for jakt på gaupe i region 6 i 2022 mest sannsynlig vil medføre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Departementet opprettholder derfor rovviltnemndas vedtak. Klagene er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Torkel Ramberg
spesialrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 6
Statsforvalteren i Møre og Romsdal
Statsforvalteren i Trøndelag

Adresseliste

Fosen	Ytre Ringvei 32	7100	RISSA
Naturvernforening			
Naturvernforbundet i		6630	TINGVOLL
Møre og Romsdal			
Rovviltets Røst			
Norge			